

L'ULTIM DESIG

Notícies molt generalitzades semblen confirmar que l'Europa dita occidental ha celebrat a tot ple les festes de Nadal i Cap d'Any. Hem tingut ocasió de saber que a França, el consum de menjars d'alta qualitat i de begudes de preu ha superat els nivells habituals en aquestes diades. A tots els països, la gent s'ha estat quieta només en la mesura establerta pel racionament de combustible, però així que ha pogut s'ha llançat de nou al joc apassionant d'anar d'una banda a l'altra amb les rodes a tot rodar.

Aquí vivim sense desmerèixer el fenomen anyal de les rebaixes de gener, una mena de cant del cigne de les butxaques espremudes. Les botigues i els grans magatzems, en aparença, no denoten símptomes de decandiment pel que fa a la concurrència. Es probable que després ens comuniquin que les vendes no han aconseguit els volums que s'esperava, però ja se sap que els comerciants sempre esperen una mica més.

Mentrestant, la premsa no ha parat de servir-nos informacions alarmants de tot el món, totes elles encaminades a convèncer-nos de les calamitats que se'ns acosten. Fins i tot els diaris del país, amb una llarga tradició de dissimular d'una manera fina, no s'estan d'avisar-nos amb insistència que aquesta vegada va de veres. A més del que passa als altres, tenim el que ens passa a nosaltres, i tot sumat fa un feix que ens hauria d'amoïnar més ostensiblement.

Què hi ha, doncs? Es possible que, ja que ens confirmen la sentència amb pertinàcia, fem un ús instintiu de les darreres voluntats que la dreta llei no nega a cap reu. I el nostre últim desig, en aquest cas, seria d'una simplicitat commovedora: fer veure fins al final que no ens passa res, que no sabem ni volem saber de quin mal hem de morir. Ens bevem el got de rom que s'ofereix als condemnats amb un esforç patètic per a trobar-hi el gust i els efectes.

També podria ésser que ens protegíssim amb la closca de la incredulitat. Si tantes vegades ens han dit que aniríem bé i després ha resultat que no tant, qui sap si ara que ens assegurin que anirem malament (o més malament) també exageren la nota. Després de tot, si ens aturem a contemplar la plataforma damunt la qual hem assentat les il·lusions, haurem de reconèixer que no n'hi havia per a estar tranquils. Es una situació que em porta a la memòria un acudit anglès, d'almenys fa una vintena d'anys, i que il·lustra un estat de coses que deu estar molt lligat a la naturalesa humana. Es tractava d'un dibuix on es veia un grup de senyores que jugaven a cartes, voltades de tauletes amb begudes i pastes variades. Una de les dames deia: «Jo només desitjaria que ens poguéssim permetre el luxe de viure com vivim».

Es això, no hi ha dubte. Amb tota la modèstia que es vulgui —parlo per nosaltres— es veu que hem estirat més el braç que la mànega. Que ja és dir! I ara, a l'hora d'arronsar el braç, ens trobem que la mànega s'ha encongit i la manióbra és penosa, ens en veiem un bull. Tinc un amic que sempre diu, amb una innegable saviesa, que tothom està disposat a rebre amb serenor i sense que se li trasbalsi el pressupost un augment de mil pessetes, però que ningú no està preparat per a encaixar una rebaixa de cent pessetes sense que li trontollin els comptes.

Sigui com sigui, ens adonem amb retard que teníem el rebost als encants. Si una consciència mínimament progressista ens fa abominar dels monopolis, no és acceptable que un producte vital per a tants milions de persones s'utilitzi per a obtenir exaccions indegudes. Es un rebost amb massa metxes a l'abast de massa flames: els àrabs diuen que tenen els camps de petroli minats per a fer-los volar si s'exercís contra ells una acció bèl·lica. Els jueus havien anunciat anteriorment que tenien a punt grups de xoc per a destruir aquests mateixos pous si veien amenaçada la seva supervivència. Sembla, doncs, que el destí d'aquest líquid que hem divinitzat és volar passi el que passi o, en el millor dels casos, quedar convertit en galledes de peix perquè Europa, convertida en foca, rebí el premi d'una sardina després de cada paper de l'auca que li faci fer.